

कुलोचितमतिः स्वकुलोचितदयादाक्षिण्यशरणागतसंरक्षणादिधर्मैकप्रवणवृद्धिः ॥ अतएव क्षात्रं धर्मं प्रजापालनादि बहु मन्यते ॥ ततः क्षात्रधर्मात्प्रजापालनजन्य
या शत्रुसंहारजन्ययाच कीर्त्या महत्स्वर्गरूपं फलं साध्यं मन्यते ॥ यतोऽतः क्षात्रं धर्मं बहुमन्यतइवेत्यर्थः ॥ १६ ॥ नाश्रेयसि अश्रेयस्करे निषिद्धकर्मणीत्यर्थः
धर्मविरुद्धकथारुचिर्न वादादिषु बृहस्पतिरिव स्योक्तनिर्वाहकयुक्तिवक्ता ॥ १७ ॥ अरोगइत्यनेन सत्कर्मानुष्ठानसामर्थ्यं च ॥ वपुष्मान्विपुलांसत्वादिलक्षणवपुर्विशेषवान्
देशकालविदिति ॥ तत्तत्कर्मयोग्यदेशकालज्ञाता नियहानुग्रहायपुरुषाणां धर्मिष्ठत्वाधर्मिष्ठत्वरूपसारज्ञाता ॥ सएकएवरामोलोके साधुः सर्वगुणयुक्तोब्रह्मणा क

कुलोचितमतिः क्षात्रं स्वधर्मं बहुमन्यते ॥ मन्यते परयाप्रीत्या महत्स्वर्गफलं ततः ॥ १६ ॥ नाश्रेयसिरतोयश्चनविरुद्धकथारुचिः ॥ उत्त
रोत्तरयुक्तीनां वक्ता वाचस्पतिर्यथा ॥ १७ ॥ अरोगस्तरुणो वाग्मी वपुष्मान्देशकालवित् ॥ लोके पुरुषसारज्ञः साधुरेको विनिर्मितः
॥ १८ ॥ स तु श्रेष्ठैर्गुणैर्युक्तः प्रजानां पार्थिवात्मजः ॥ बहिश्चरद्वप्राणो बभूव गुणतः प्रियः ॥ १९ ॥ सर्वविद्याव्रतस्नातो यथावत्सांगवेद
वित् ॥ इष्वस्त्रे च पितुः श्रेष्ठो बभूव भरताग्रजः ॥ २० ॥ कल्याणाभिजनः साधुरदीनः सत्यवाग्जुः ॥ वृद्धैरभिविनीतश्च द्विजैर्धर्मार्थदर्शि
भिः ॥ २१ ॥ धर्मकामार्थतत्त्वज्ञः स्मृतिमान्प्रतिभानवान् ॥ लौकिके समयाचारे कृतकल्पो विशारदः ॥ २२ ॥ निभृतः संवृताकारो गुप्तमं
त्रः सहायवान् ॥ अमोघक्रोधहर्षश्च त्यागसंयमकालवित् ॥ २३ ॥ तः ॥ १८ ॥ एवं श्रेष्ठगुणैर्युक्तत्वापदेशोऽपि दाढ्याय सत्यत्वप्रत्यापनाय च पुनरुपदिशति ॥

संत्विति ॥ श्रेष्ठगुणैर्युक्तैर्वक्ष्यमाणैश्च प्राणसादृश्यकथनात्प्रजानां रामाधिकमिष्टं नास्तीति सूचितं ॥ गुणतः गुणैः ॥ १९ ॥ सर्वविद्येति ॥ तत्तद्विद्यापेक्षितब्रह्मचर्यव्रतानंतरमेव
स्नातः कृतसमावर्तनः अतएव यथावदित्यादि ॥ इष्वोमंत्रहीनाः समंत्रास्तेऽस्त्राणि समाहारे द्वंद्वः पितुः श्रेष्ठस्तदपेक्षया श्रेष्ठः ॥ २० ॥ कल्याणानामभिजनो जन्मभूमिः ॥ अ
दीनः क्षोभहेतावपि अक्षुब्धांतःकरणः ॥ सत्यवाक् कच्छेऽपि सत्यवक्ता अभिविनीतः शिक्षितः ॥ २१ ॥ स्मृतिप्रतिभानयोर्भेदः संक्षेपे व्याकृतः ॥ लौकिके कृतकल्पः संपादित
सामर्थ्यः समयाचारे धर्मं विशारदः कुशलः ॥ २२ ॥ निभृतो विनीतः संवृताकारो गुढाभिप्रायः ॥ गुप्तमंत्र इति पाठे फलपर्यंतमन्याविदितमंत्रः गुप्तैर्मित्रैरिति पाठः प्रचुरः ॥ गुप्तैः
मित्रत्वेन सर्वाज्ञातैः तादृशा हि परराष्ट्रभेदादौ मुख्यसहायाः ॥ त्यागो वित्तादेः सत्यान्ने दानं ॥ संयमो न्यायेनार्जनं तत्समयज्ञः ॥ २३ ॥